

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002301

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ЗУНУ № 549 від 14.08.2026 р. про видачу диплома

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фаріон Дем'ян Іванович

2. Demian I. Farion

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-1360-6033

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 22-07-2026

Спеціальність за освітою: Облік і аудит

Місце роботи здобувача: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14357

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.51, 06.51.77, 06.71.03

Тема дисертації:

1. Макроекономічні ефекти трансформації автомобільного ринку
2. Macroeconomic Effects of the Automotive Market Transformation

Реферат/анотація:

1. Об'єктом дослідження є процеси трансформації автомобільного ринку та їх макроекономічні наслідки в сучасних умовах. Метою дисертаційної роботи є розробка теоретико-методичних засад оцінки макроекономічних ефектів трансформації автомобільного ринку в умовах інтенсивної електрифікації транспортних засобів та обґрунтування стратегічних напрямів забезпечення сталого розвитку автомобільного ринку України в умовах поствоєнного відновлення та європейської інтеграції. Наукова новизна полягає в обґрунтуванні макроекономічних ефектів інтенсивної електрифікації автомобільного ринку та розробці стратегічних засад його сталого розвитку в умовах воєнних шоків і європейської інтеграції України шляхом створення гібридної динамічної макроекономічної моделі. У роботі досліджено екологічні та соціальні ефекти трансформації автомобільного ринку в умовах переходу до електромобілів. На основі теорії зовнішніх ефектів і сучасних макроекономічних підходів проаналізовано механізми трансформації негативних екстерналій традиційного транспорту (викиди СО₂, забруднення повітря, енергетична залежність) у потенційно позитивні ефекти електрифікації. Розроблено інтегровану макроструктурну модель із

параметром EECF, що модифікує функцію суспільного добробуту та дозволяє оцінювати баланс ефектів EV-трансформації з урахуванням NGFS-сценаріїв. Соціальні ефекти ринку праці досліджено на основі концепції «творчого руйнування» Й. Шумпетера та доповнено моделлю EV-LAI, що відображає нетто-вплив зайнятості. Концепцію справедливого переходу розширено мультиплікатором JTM, а циркулярну економіку інтегровано через СЕМ у виробничу функцію. Досліджено конкурентну динаміку та економічну безпеку автомобільного ринку. Розвинуто модель М. Портера шляхом включення цифрових платформ як шостої сили конкуренції та концепції «регульованого інноваційного руйнування», де держава виступає активним учасником через регулювання та стимулювання інновацій. Цифрову трансформацію (автономний транспорт, програмно-визначені авто) визначено як макроекономічний шок нового типу. Окреслено роль Китаю, ЄС і США у глобальних ланцюгах EV-індустрії. Емпірично доведено двофазний характер EV-трансформації в Україні: у короткостроковому періоді домінують негативні шоки (погіршення торговельного балансу, зростання витрат та інфляційний тиск), у середньостроковому – позитивні ефекти (зниження енергетичної волатильності, інвестиції в інфраструктуру, зростання продуктивності). Підтверджено зв'язок рівня EV-проникнення з параметрами моделі. Проведено регіональний аналіз та оцінено територіальні диспропорції. Розроблено індекс ERDI (0,71), що агрегує показники інфраструктури, зайнятості, інвестицій та реєстрації EV. Виявлено значну нерівність: західні та центральні регіони випереджають східні та південні до 60%. Встановлено зв'язок ERDI з EV-LAI та JTM, що підтверджує роль політики справедливого переходу. Оцінено макроекономічні ризики трансформації. Розроблено індекси CMRI (0,89) та AMRIEV (0,77). Виявлено високу імпортозалежність батарейних ланцюгів, волатильність критичних матеріалів, енергетичну нестабільність і фінансові обмеження. Потенційний вплив на торговельний баланс оцінено на рівні 1,2–1,8% ВВП щорічно. Рівень ризиків в Україні перевищує середньоєвропейський на 25–30%. Обґрунтовано напрями трансформації автомобільного ринку в умовах повоєнного відновлення та євроінтеграції. Запропоновано адаптацію Європейської зеленої угоди, розвиток циркулярної економіки, локалізацію виробництва батарей та інтеграцію в європейські ланцюги вартості. Розроблено концепцію цифрової мобільності (V2X, MaaS, автономні сервіси) та механізми фінансування через зелений інвестиційний коридор. Побудовано гібридну динамічну макроекономічну модель трансформації, що включає виробничий, фінансовий (EV-LM), інфляційний, трудовий і зовнішньоекономічний блоки. Проведено сценарне моделювання (базовий, помірний, прискорений, оптимістичний), яке підтвердило двофазний ефект: короткострокові втрати ВВП змінюються середньо- та довгостроковим зростанням. Запропоновано систему моніторингу на трьох рівнях. Обґрунтовано стратегічні напрями розвитку ринку: Національна стратегія EV-трансформації до 2035 року, Координаційний центр зеленого переходу, диференційована регіональна політика на основі ERDI та Національний фонд EV-трансформації із залученням зелених облігацій і міжнародного фінансування. Розроблено інтегровану модель стратегічного розвитку з синергетичним ефектом усіх інструментів.

2. 2. The object of the study is the processes of transformation of the automotive market and their macroeconomic implications in contemporary conditions. The aim of the dissertation is to develop theoretical and methodological foundations for assessing the macroeconomic effects of automotive market transformation under conditions of intensive vehicle electrification, and to substantiate strategic directions for ensuring the sustainable development of the Ukrainian automotive market in the context of post-war recovery and European integration. The scientific novelty lies in substantiating the macroeconomic effects of intensive electrification of the automotive market and in developing strategic foundations for its sustainable development under conditions of war-related shocks and Ukraine's European integration through the construction of a hybrid dynamic macroeconomic model. The study examines the environmental and social effects of automotive market transformation under conditions of the transition to electric vehicles. Based on externality theory and contemporary macroeconomic approaches, it analyzes the mechanisms through which the negative externalities of traditional transport (carbon dioxide emissions, air pollution, energy dependency) are transformed into potentially positive effects of electrification. An integrated macrostructural model with the EECF parameter is developed, which modifies the social welfare function and enables the assessment of the balance of EV transformation effects under NGFS scenarios. The social effects on the labor market are examined using Schumpeter's concept of "creative destruction" and extended

through the EV-LAI model, which reflects net employment impacts. The concept of a just transition is expanded via the JTM multiplier, while the circular economy is integrated into the production function through the CEM parameter. Competitive dynamics and the economic security of the automotive market are analyzed. Porter's model is further developed by incorporating digital platforms as a sixth competitive force and introducing the concept of "regulated innovative destruction," in which the state acts as an active participant through regulation and innovation incentives. Digital transformation (autonomous transport, software-defined vehicles) is identified as a macroeconomic shock of a new type. The roles of China, the European Union, and the United States in global EV industry value chains are outlined. An empirical analysis confirms the two-phase nature of EV transformation in Ukraine: in the short run, negative shocks dominate (deterioration of the trade balance, rising costs, and inflationary pressure), while in the medium term, positive effects prevail (reduced energy volatility, infrastructure investment, and productivity growth). A statistically significant relationship between EV penetration and model parameters is established. A regional analysis is conducted, and territorial disparities are assessed. The ERDI index (0.71) is developed, aggregating indicators of infrastructure, employment, investment, and EV registration. Significant inequality is identified, with western and central regions outperforming eastern and southern regions by up to 60%. A link between ERDI, EV-LAI, and JTM is established, confirming the importance of just transition policies. Macroeconomic risks of the transformation are assessed. The CMRI (0.89) and AMRIEV (0.77) indices are developed. High import dependence in battery supply chains, volatility of critical materials, energy instability, and fiscal constraints are identified. The potential impact on the trade balance is estimated at 1.2–1.8% of GDP annually. Risk levels in Ukraine exceed the European average by 25–30%. Directions for transforming the automotive market in the context of post-war recovery and European integration are substantiated. Adaptation of the European Green Deal, development of the circular economy, localization of battery production, and integration into European value chains are proposed. A digital mobility concept (V2X, MaaS, autonomous services) and financing mechanisms through a green investment corridor are developed. A hybrid dynamic macroeconomic model of transformation is constructed, comprising production, financial (EV-LM), inflationary, labor, and external sectors. Scenario modeling (baseline, moderate, accelerated, optimistic) confirms a two-phase effect: short-term GDP losses are followed by medium- and long-term growth. A three-level monitoring system is proposed. Strategic directions for market development are substantiated, including a National EV Transformation Strategy to 2035, a Green Transition Coordination Center, differentiated regional policy based on ERDI, and a National EV Transformation Fund supported by green bonds and international financing. An integrated strategic development model is proposed, generating a synergistic effect across all instruments.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Зварич Р. Є., Фаріон Д. І. Фіскальні стимули сталого розвитку автомобільного ринку: теоретичні засади та макроекономічні наслідки. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». 2025. № 33. С. 76–82. URL: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.33.2025.335868> (0,5 д.а., особисто автору – 0,3 д.а.: автором обґрунтовано механізми фіскального стимулювання трансформації автомобільного ринку до сталих моделей розвитку).

- 2. Зварич Р. Є., Фаріон Д. І. Інноваційна трансформація автомобільної галузі в умовах глобального «зеленого» переходу. Вісник економіки. 2025. Випуск 3. С. 39-52. URL: <https://doi.org/10.35774/visnyk2025.03.039> (0,8 д.а., особисто автору – 0,4 д.а.: автором досліджено розвиток акумуляторних технологій, впровадження цифрових сервісів (ОТА, V2X), перспективи автономного транспорту та зміна логіки інфраструктурного розвитку).
- 3. Фаріон Д., Фаріон М. Вплив макроекономічної трансформації на розвиток автомобільного ринку в умовах нестабільності. Причорноморські економічні студії. 2025. Випуск 91. С. 92-96. URL: <https://doi.org/10.32782/bses.91-14> (0,5 д.а., особисто автору – 0,3 д.а.: автором досліджено стан автомобільного ринку в умовах воєнного стану).
- 4. Шиманська О., Другопольський О., Другопольська Т., Колінець Л., Фаріон Д., Лошущ А. Управління діловою репутацією компанії через соціальні мережі. Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві. 2024. №1 (51). С. 73-85. URL: <https://doi.org/10.55643/ser.1.51.2024.548> (0,7 д.а., особисто автору – 0,12 д.а.: автором обґрунтовано актуальність упровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у практику господарювання суб'єктів господарювання).
- 5. Затонацький Д., Фаріон Д. Проблеми фінансування та забезпечення фінансової стійкості закладів вищої освіти України у воєнний період. Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві. 2023. №1 (47). С. 90-101. URL: <https://doi.org/10.55643/ser.1.47.2023.484> (0,7 д.а., особисто автору – 0,4 д.а.: автором обґрунтовано напрями соціально-економічного зростання й підвищення конкурентоспроможності держави в майбутньому).
- 6. Фаріон М., Фаріон Д. Військові видатки та соціальні наслідки глобальної турбулентності. Галицький економічний вісник. 2023. Том 85. № 6. С. 43-50. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.06.043 (0,5 д.а., особисто автору – 0,3 д.а.: автором обґрунтовано напрями запобігання економічному спаду та демографічній кризі у післявоєнний період).
- 7. Фаріон Д. Фактори формування попиту на автомобільному ринку України. Матеріали XIX Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід». Тернопіль: ЗУНУ, 2026. С. 136-139. (0,2 д.а.).
- 8. Фаріон Д. Розвиток автомобільного ринку ЄС. Матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід». Тернопіль: ЗУНУ, 2025. С. 105-106. URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/54504> (0,1 д.а.).
- 9. Фаріон Д. Розвиток автомобільного ринку України. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародна економіка в умовах кліматичних змін: глобальні виклики». Тернопіль: ЗУНУ, 2025. С. 192-193. URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/54504> (0,1 д.а.).
- 10. Фаріон Д. Теоретичні аспекти військових видатків в Україні. Матеріали VIII Науково-практичної конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю «Актуальні проблеми економіки, підприємництва та управління на сучасному етапі». Тернопіль, 2023. С. 304-307. (0,2 д.а.).

Наукова (науково-технічна) продукція: розроблено комплекс теоретико-методичних і прикладних положень дослідження макроекономічних ефектів трансформації автомобільного ринку в умовах електрифікації транспортних засобів, що базуються на уточненні його системної природи як елемента глобальних виробничо-торговельних мереж; обґрунтуванні механізмів впливу трансформації на ключові макроекономічні показники (ввп, інфляцію, зайнятість, торговельний баланс) у контексті технологічних, екологічних та геополітичних змін; удосконаленні підходів до оцінювання ефектів електрифікації на основі модифікації класичних макроекономічних моделей (is-lm, ad-as, правило тейлора) з урахуванням специфіки перехідної економіки; а також формуванні стратегічних напрямів розвитку автомобільного ринку України в умовах поствоєнного відновлення та європейської інтеграції на основі сценарного моделювання та регіонального аналізу диспропорцій.

Соціально-економічна спрямованість: обґрунтування стратегічних напрямів розвитку автомобільного ринку України в умовах електрифікації транспортних засобів, поствоєнного відновлення та європейської інтеграції, що сприяє підвищенню макроекономічної стійкості національної економіки, зростанню ефективності структурних трансформацій, покращенню екологічних і соціальних параметрів розвитку транспортного сектору, зниженню регіональних диспропорцій та посиленню конкурентоспроможності України в умовах глобальної технологічної та кліматичної трансформації.

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U000003; 0126U002104

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зварич Роман Євгенович

2. Roman Y. Zvarych

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3741-2642

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=B8cy3QkAAAAAJ&hl>

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Репіна Інна Миколаївна

2. Inna M. Riepina

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9141-0117

Додаткова інформація: ResearcherID: G-7784-2017; Publons: 1487000; Scopus Author ID: 57211506238;
Google Scholar: scholar

Повне найменування юридичної особи: Київський національний економічний університет імені
Вадима Гетьмана

Код за ЄДРПОУ: 02070884

Місцезнаходження: просп. Берестейський (Перемоги), Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Станасюк Наталія Степанівна

2. Nataliia S. Stanasiuk

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6885-9431

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Куриляк Віталіна Євгенівна

2. Vitalina Kuryliak

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3566-7900

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дем'янюк Ольга Борисівна

2. Olha B. Demianiuk

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.03.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4699-0172

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Монастирський Григорій Леонардович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Монастирський Григорій Леонардович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сидорович Олена Юріївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна